

Educació de nens i joves

Codi: 101684
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Adrià Pagés Mimó

Correu electrònic: adria.pages@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha

Objectius

Aquesta assignatura, es una assignatura obligatòria de tercer curs que pretén formar en un dels àmbits professionals de més abast de l'Educació Social alhora que fonamentar-lo des del punt de vista metodològic: l'atenció socioeducativa i comunitària en les etapes de la infantesa, l'adolescència i Joventut.

Els objectius formatius generals de l'assignatura són:

1. Contextualitzar els processos socioeducatius en tres etapes claus en el desenvolupament d'una persona: la infantesa, l'adolescència i la Joventut.
2. Identificar i valorar els diferents recursos formatius i educatius i d'atenció a la infància i a l'adolescència en base a un territori i els diversos agents que hi operen.
3. Identificar i iniciar el desenvolupament de les competències de l'educador/a social per treballar adequadament en aquestes etapes vitals de manera articulada amb altres agents educatius i socialitzadors.

Competències

- Acompanyar les persones en els seus processos de creixement i emancipació.
- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Analitzar l'organització i gestió d'institucions socioeducatives.
- Aplicar les competències socioemocionals necessàries per gestionar les relacions humanes.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.

- Fomentar l'autonomia dels participants i buscar un equilibri entre les seves funcions com a orientador, facilitador i promotor de la dinàmica socioeducativa.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les conseqüències per a l'acció socioeducativa dels diferents paradigmes teòrics.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
3. Analitzar els aspectes deontològics de l'educació social en l'àmbit de la infància i adolescència.
4. Analitzar les competències socioemocionals necessàries per al treball amb la infància i adolescència en risc.
5. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
6. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
7. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
8. Conèixer el funcionament específic de les institucions dedicades a la infància i l'adolescència.
9. Conèixer els diferents paradigmes teòrics.
10. Conèixer i utilitzar les principals fonts de generació de coneixement científic sobre la infància i adolescència a Catalunya i Espanya.
11. Desenvolupar estratègies per a fomentar processos de resiliència.
12. Dissenyar i aplicar intervencions específiques per a la infància i adolescència en risc.
13. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
14. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
15. Mantenir una actitud de respecte, pràctiques i comportaments que atenguin a la diversitat i igualtat.
16. Orientar i acompanyar els menors desprotegits en els seus processos evolutius i d'inserció en la vida autònoma.
17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
18. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
19. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Concepte d'infància, adolescència i joventut. Principis pedagògics i propostes metodològiques.
2. Drets dels nens, sistemes de protecció i benestar. Xarxes, serveis i programes per a la infància i l'adolescència. Marc legal socioeducatiu a Catalunya.
3. Educació i prevenció en el àmbit familiar. Pràctiques familiars i desenvolupament. Continuitats i discontinuïtats.
4. L'educació social en l'àmbit escolar. Xarxes, serveis i programes.
5. Educació, prevenció i desenvolupament en el context del territori proper (comunitari i local). Temps lliure, de lleure, consum, associacionisme, participació i producció cultural.
6. Programes i accions socioeducatives en els diferents contextos: elements metodològics.

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a l'inici d'aquest apartat:

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	30	1,2	
Seminaris pràctics sobre el desenvolupament de l'assignatura	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Treball no presencial dirigit a partir de pautes proporcionades pel professorat	30	1,2	
Tipus: Autònomes			
Treball propi per adquirir les competències de manera autoregulada	75	3	

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es farà en base a tres grans blocs (activitats d'avaluació), que són:

1er. = Pràctiques d'aula grupals: Estudi de casos, simulacions, anàlisi documental, entre d'altres. De totes elles s'en farà un promig sempre que la nota obtinguda sigui com a mínim de 5 punts en cada activitat, el lliurament d'aquestes activitats anirà lligat al calendari de realització de l'assignatura.

2on.= Lliurament de Portafoli individual (data de lliurament 12/01/2023)

3er. = Examen final i/o examen recuperació de l'assignatura (data de realització de l'examen final 26/01/2023) (data de realització de l'examen de recuperació una setmana després de l'examen final 02/02/2023)

La nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada de les notes de les diferents activitats d'avaluació

* Les pràctiques d'aula estaran distribuïdes al llarg de tota l'assignatura, temporitzades en les quals s'indicarà la data d'inici i la data de lliurament de la pràctica. La devolució i el seguiment de les pràctiques que formen part de la qualificació serà inferior a un mes, aquestes pràctiques d'aula es realitzaran en petits grups (màxim 4 persones) que formaran subgrups en cada seminari.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà la oportunitat de superar la matèria refent l'activitat o activitats no superades.

La còpia o plagi de material, en el cas dels treballs, pràctiques o exàmens implica una qualificació final de suspès de l'assignatura.

S'aprovarà l'assignatura amb una puntuació mínima de 5.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no avaluable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dossier cooperatiu d'aprenentatge (portafoli)	40	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19
Estudi de casos, treballs pràctics, simulacions i altres activitats programades, recollides al portafoli individual	20	0	0	1, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16
Prova individual de conceptes	40	0	0	1, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 16

Bibliografia

- Alegre Canosa, M.A. (2005). *Geografies adolescents a secundària: els posicionaments dels fills i filles de famílies d'origen immigrant en els mapes relacionals i culturals articulats en l'àmbit escolar*. Tesi doctoral dirigida per Xavier Bonal i Sarró Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona. [Recurs electrònic] <http://www.tdx.cat/TDX-0714105-162736/>
- Boos, F.; Exner, A. Haitger, B. (1997). *Las redes sociales son distintas*. Perspectivas de Gestión, 1997.
- Bronfenbrenner, U. (1987): *La ecología del desarrollo humano*. Barcelona: Paidós.
- Coord. Estatal de Educadores Especializados (1989): «Perfil profesional y formación del educador especializado» a *Menores*. Núm. 13-14. Madrid: Ministeri d'Afers Socials (pàg. 139-150).
- Colom, a. (1987): *modelos de intervención socioeducativa*. Madrid: narcea.
- Demause, Il. (1982): *historia de la infancia*. Madrid: alianza.
- De Lucs, F i Murillo de la Cueva. (2006). La infancia en desamparo. Huelva. Portularia, vol. VI, núm. 2, 2006, pp. 213-215
- Fantova, F. (2001). *La gestión de organizaciones no lucrativas*. Madrid: Ed ccs. Madrid.
- Funes, j.; toledano, Il.; vilar, J. (1997): *Intervención Psicopedagógica sobre problemas de desadaptación social*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Gómez-granell, c.; garcía milà, m.; ripol-millet, a.; panchón, C. (2004): *Infancia y familias: realidades y tendencias*. Barcelona. Institut d'Infància i Món Urbà. Ariel.
- Guerau, f. (1985): *la vida pedagógica*. Barcelona: Roselló.
- Montané, J., Jariot, M. I Arnau, L. (Coords.) (2010). *Programes d'orientació d'hàbits saludables i per al desenvolupament per a nois i noies entre 12 i 18 anys*. Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona.
- Muñoz, C. (1989): «La pedagogía como marco de reflexión del educador especializado. ¿Cuál es la pedagogía base?» a *Menores*. Núm. 13-14. Madrid: Ministeri d'Afers Socials (pàg. 77-80).
- Picarnell_Lucas, A i Verde-Diego, C. (2017). Questions ètiques derivades de la intervenció amb adolescents. Una mirada socioeducativa y tecnocrítica. (pp. 133-149). Valencia
- Puig, I. De (Coord.) (2010). *Som joves, tenim drets... I deures*. Barcelona : Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans, Departament d'Educació.
- Unió Europea (2009). *EU youth report*. Luxembourg : Office por Official Publications of the European Communties.
- Vasquez O. (2014). Infancia, Juventud y Ley. Revista de divulgación científica del trabajo con menores.

Web:

- "Con los bolsillos llenos de técnicas" http://paideia.synaptium.net/pub/pesegpatt2/asi/asi_tecnicas.pdf

- CNJC i APSAS, (2020). Encarem el suïcidi juvenil: orientacions i eines per a entitats juvenils.
https://www.cnjc.cat/sites/default/files/u89/encarem_el_suicidi_juvenil-eines-orientacions.pdf
- Grupo de trabajo de la actualización de la Guía de Práctica Clínica sobre la Depresión Mayor en la Infancia y la Adolescencia, (2018). Guía de Práctica Clínica sobre la Depresión Mayor en la Infancia y la Adolescencia. Actualización. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Unidad de Asesoramiento Científico-técnico (Avalia-t).
https://portal.guiasalud.es/wp-content/uploads/2018/12/GPC_575_Depresion_infancia_Avaliat_compl.pdf
- -UPRIGHT PROGRAM: projecte europeu que té com a objectiu millorar el benestar i la resiliència de les joves. https://www.uprightprogram.eu/school_es/

Programari

Per la realització d'aquesta assignatura s'emprarà entre d'altres programes el: Genopro, Eina de cribatge i el RUMI.